

Ekonomikas priekšmets un būtība

ESF projekts „Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārizglītojošo mācību priekšmetu
pedagogu kompetences paaugstināšana”
(vienošanās Nr. 2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003)

Alternatīvās izmaksas

Piemēram, studentam ir € 10.
Viņam ir jāizdara izvēle

legādāties kreklu
par € 10

leturēt pusdienas
restorānā par € 10

Studenta izvēle ir
nopirkt kreklu

Krekls maksā
studentam
atteikšanos no
pusdienām
restorānā

Alternatīvās izmaksas *patērētājiem* ir maksa par atteikšanos no kādas vajadzības īstenošanas par labu kādas citas vajadzības īstenošanai

Alternatīvās izmaksas *uzņēmumam* ir maksa par atteikšanos no kādas preces ražošanas par labu kādas citas preces ražošanai

Saimnieciskā vienība jeb saimnieciskais subjekts

ir cilvēks vai cilvēku grupa, kas pieņem
saimnieciskus lēmumus un veic
saimnieciskas darbības

Ražošanas faktori

Darbs

Cilvēka mērķtiecīga darbība materiālo un garīgo labumu radīšanā mājsaimniecību, uzņēmumu vai visas sabiedrības vajadzību apmierināšanā

Cilvēka fiziskā un garīgā darbība: ražošanas plānošana, ražošanas vadīšana, pētniecība u.c.

Zeme

Dabas resursi: meži, ūdeņi, uzņēmuma atrašanās vieta, lauksaimniecībā izmantojamās platības, klimats, dabas spēki (vēja, ūdens un saules enerģija), utt.

Ne tikai resursi un enerģijas avoti, bet arī vieta, kur tiek glabāti dažādi ražošanas atkritumi un novadīti kanalizācijas ūdeņi

Kapitāls

Sekundārs ražošanas faktors attiecībā pret faktoru “zeme” un “darbs” .
Tikai vispirms izmantojot zemi un darbu, var radīt kapitālu

Kapitāls, atšķirībā no citiem ražošanas faktoriem ir uzņēmuma īpašums un tiek izmantots ilglaicīgi. Pārējos ražošanas faktoros izmanto kādu noteiktu laiku

Kapitāls

Naudas kapitāls

Nauda vai citi finanšu aktīvi, kuriem piemīt naudas funkcijas

Reālkapitāls

To sauc arī par ražīgo kapitālu, lietu kapitālu.

Nemateriālās preces

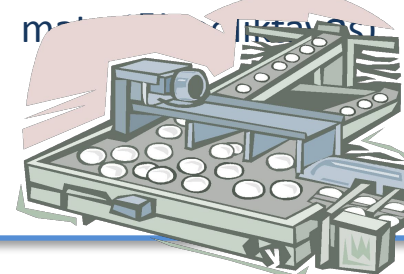
Preces kas nodrošina ražošanas procesu (licences, patenti, informācija u.c.)

Materiālās preces

Visas saražotās preces, kuras nepatērē individuāli, bet iesaista tālāk ražošanas procesā - patērē ražīgi.

(darbagaldi, ēkas, pusfabrikāti, izejvielas un

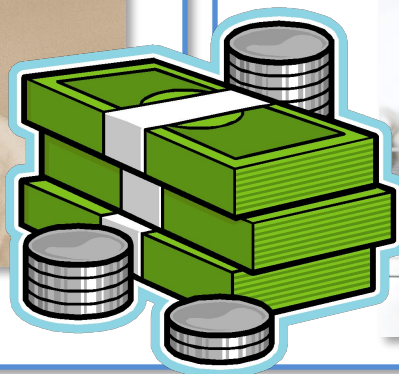
Saimnieciskuma maksimizācijas princips

Rezultāts = maksimāls
Izdevumi = konstanti

Zemnieks Andris bankā ir aizņēmies
€ 5000 lielu naudas aizdevumu lai
saražotu siltumnīcā pēc iespējas vairāk
tomātu

Solveiga saņem algu
€ 500 mēnesī. Par šo naudu Solveiga
iegādājas ģimenei pēc iespējas
derīgākas preces un pakalpojumus

Saimnieciskuma minimizācijas princips

Rezultāts = konstants
Izdevumi = minimāli

Uzņēmējam Kārlim jāsarāžo nedēļā 100 krēslu. To viņš paveic iegādājoties lētākos ražošanas faktorus (lētāko galdnieku darbu, lētākas izejvielas)

Ilze plāno uzņemt 10 viesus lai nosvinētu savu dzimšanas dienu. Visu nepieciešamo tā iegādājas tirgū un veikalos kuros cenas ir viszemākās

